

Virserums hembygdsblad **1/21**

Fabian Svenssons affär

En snörik vinter ett okänt år togs den här bilden av Fabian Svenssons diversehandel (åtminstone står det så på fotots baksida). Det stora huset i mitten låg på Storgatan (till vänster om huset, utom bild, ligger Ordenshuset). Huset och affären har en lång och intressant historia.

Några äldre möbeltillverkare

Att Virserum varit en möbelmetropol är väl allmänt känt. Men hur det hela började är inte lika väldokumenterat. Läser man landshövdingens femårsberättelse på 1870-talet kan man läsa att det började kanske mer som en "utfyllnadssysselsättning" i byarna runt Virserum när vintersäsongen inte möjliggjorde det traditionella lantbruket. Och de första möbeltillverkarna hade ingen fabrik utan snidade till möblerna hemma på gården i ett uthus eller någon annan liknande lokal.

I en adress- och varubok för handel och industrin från 1893 kan man hitta de första uppgifterna om den här verksamheten. Det finns inte så många uppgifter från Virserum men Bolaget hade en stor annons liksom Virserum möbelindustri (Emil Ekelund). Här

nedan finns en intressant annons av snickaremästare G. A. Jonsson i Stora Ånhult. Som framgår av annonstexten hade han etablerat rörelsen redan 1872. Och redan då var det ekmöblerna som var den framträdande tillverkningen.

G. A. JONSSON

St. Ånhult, VIRSERUM.

Snickaremästare.

Anmäler sig för emottagande af beställningar å alla sorters ekmöbler till billigaste priser.
För arbetets solidhet ansvaras.

Obs.! Prisbelönt med silvermedalj vid flere utställningar.
Telegraf.adr. MÅLIELA.

Etabl. 1872.

En annan annonsör var Karl M. Danielsson från Björkmossa. Han hade startat sin rörelse 1878. Möjligen antyder hans uppgift om ett snickeri att det var av en viss omfattning och att han inte var ensam tillverkar i det här företaget.

KARL M. DANIELSON

Björkmossa, VIRSERUM.

Snickeri.

Tillverkar och försäljer prima Ekmöbler, prisbelönda vid flera utställningar med första pris.

Etabl. 1878.

Båda företagen ovan registrerade sin verksamhet sedan det 1888 inrättade handelsregistret som fördes av länsstyrelserna. Ovan nämnde Danielsson uppgav vid denna registrering att han då bodde i Rödmosa.

Det finns dock inte särskilt många anmälningar till handelsregistret från traktens möbel-tillverkare. Carl Johan Ekselius var en av dem liksom Karl Johan Jonsson och Oskar Jonsson. En av de större annonserna i boken från 1893 hade beställts av Linus Karlsson. Men hans fabrik förekommer inte i några officiella handlingar.

Svenska Handelsbankens kontor i Virserum

En av de dominerande byggnaderna vid torget i Virserum är Handelsbankens vackra hus. Kontoret har en lång historia.

Kalmar Enskilda Bank öppnade den 2 september 1903 ett avdelningskontor i Virserum på initiativ av dåvarande kronofogden Emil Sandstedt. Beslutet om öppnandet av kon-

toret fattades av styrelsen i Kalmar den 27 aug. 1903 och beslutet innebar att kontoret skulle vara tillgängligt för allmänheten onsdagar och lördagar mellan kl. 10-12. 1906 övertogs kontoret av Bank AB Södra Sverige med kontoret förlagt till fastigheten på Storgatan, där apoteket har sina lokaler i en nybyggd fastighet. 1919 övertogs rörelsen av Svenska Handelsbanken.

Bankens första tjänstemän var kronofogde Emil Sandstedt och kassören vid Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabrik AB, August Petersson, som tjänstgjorde som bankens kassör. År 1906 tillträdde Arvid Rudin befattningen som kamrer, vilken tjänst han innehade under hela 33 år. Han hade under sin första tid i banken en kassörska, Elisa Thorén, som medhjälpare i bankens skötsel. Hon blev senare föreståndare för posten i Virserum. Efter Arvid Rudin tillträdde Karl Svartengren befattningen som kamrer och den tjänsten lämnade han med pension vid utgången av år 1959. Därefter har cheferna inte stannat lika länge på sin post.

Styrelsens förste ordförande var landsfiskal Fr. Jonath. Holm, som senare efterträddes av landsfiskal Richard Gustring samt av häradssdomaren Karl Riberth, som i sin tur efterträddes av trävaruhandlanden Karl-Olof Johansson år 1960.

Bankens lokaler på Storgatan blev med tiden både omoderna och för små. Redan 1923 inköptes därför den obebyggda tomt vid torget där banken finns i dag. Den inhandlades av Efr. Johansson för den höga summan av 5.000 kr, Johansson hade en affär på granntomten (där Butik Kyrkbacken tidigare fanns) och han blev också Virserums förste telefonstationsföreståndare.

Det skulle dock dröja några år innan bankfastigheten blev uppförd. Banken förde en period diskussioner med Generalpoststyrelsen om att fastigheten även skulle innehålla lokaler för postens behov. Men dessa planer skrotades. I början va 1927 stod huset klart för inflyttning. I bottenvåningen inrymdes själva banklokalen med kassavalv, väntrum och styrelserum medan övre våningen blev kamrersbostad med fem rum och kök. I käl-

larvåningen, med ingång från torget, inrymdes en affärslokal. Här kom Engsträms bokhandel att bedriva sin verksamhet under många år.

Gatunamnen i Virserum

I dag är det en självklarhet att gatorna ska ha namn och husnummer. Före 1924 var det annorlunda. Då hade varje fastighet sitt eget namn och alla visste var Alphyddan, Brohult eller Strömsnäs låg. Men i takt med att kyrkbyn växte och blev större uppstod ett behov att "åstadkomma någon lättnad samt ordning i fråga om återfinnandet af resp. fastighet" (som det stod i municipalnämndens protokoll den 22 januari 1924).

Så nu döptes den första 20 gatorna och fick egna namn. De flesta var kanske självklara och behövde men ingen förklaring. Storgatan, Kyrkogatan, Kvarngatan och Målillavägen krävde ingen närmare förklaring.

Men man funderar över en del andra namn. Villagatan kan gissningsvis ha fått sitt namn av att det låg flera villor utefter gatan. Men det var ju i så fall inget unikt för den här gatan då de flesta var bebyggda med just villor (några större hyresfastigheter fanns inte 1924). I protokollet sägs att Villagatan utgår från Storgatan samt fortsätter förbi Metodistkyrkan och epidemisjukhuset.

Österlånggatan var väl inte särskilt lång men sträckte sig i alla fall från Storgatan söder om fastigheten "Wirsholm" samt fortsatte i östlig riktning. Och Ekebergsgatan tog sin början vid fastigheten "Ekeberg" får man också veta. Medan Industrigatan utgick från Ekeflovägen, parallellt med Norra Järnvägsgatan förbi lägenheten "Furubo" till Björkmossavägen.,

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.